

ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ З СИЛАМИ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ЯК ОСНОВА ПРАВОПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

INTERACTION BETWEEN THE NATIONAL POLICE AND SECURITY AND DEFENSE FORCES AS THE BASIS FOR LAW AND ORDER UNDER MARTIAL LAW

Крижановська О.В., к.ю.н., доцент,
завідувач кафедри адміністративного права і процесу
Одеський державний університет внутрішніх справ

У статті пропонується цілісна модель міжвідомчої взаємодії Національної поліції України (НПУ) в умовах воєнного стану та постконфліктних (перехідних) режимів. Доводиться, що повномасштабна агресія змінила функціональний профіль Національної поліції: від переважно превентивної й охоронної діяльності вона перейшла до виконання службово-бойових та стабілізаційних завдань у складі змішаних поліцейсько-військових формацій, зокрема на деокупованих територіях, у прифронтових районах, під час охорони критичної інфраструктури та документування воєнних злочинів. У цьому контексті автор обґрунтовує необхідність уніфікації мандатів, процедур (SOP) та каналів управління і взаємодії (C2) між НПУ, Національною гвардією України, органами військового управління, Службою безпеки України, та військовими/цивільними адміністраціями.

Проблемою визначено те, що чинні «мирні» моделі координації не забезпечують належного розмежування повноважень, прозорості підзвітності та процесуальної стійкості зібраних матеріалів у бойових і постбойових умовах. Саме тому запропоновано перейти до воєнно-стабілізаційної моделі взаємодії, яка охоплює кілька взаємопов'язаних компонентів: командно-інтеграційний рівень (об'єднані координаційні штаби з інтегрованою ситуаційною платформою); сценарно-функціональний рівень (пакети міжвідомчих SOP/SoS для спецоперацій, блокпостів, охорони критичної інфраструктури, стабілізації деокупованих територій, масових евакуацій); мережеву інтероперабельність (єдиний інтеграційний шлюз даних із рольовим доступом, аудит-логами та резервуванням); правозахисно-процесуальну складову (процедурне закріплення законності, необхідності, пропорційності, безперервного chain of custody); громадино-орієнтовану стабілізацію на звільнених територіях; а також модель підзвітності з результатноорієнтованими показниками ефективності.

Наголошується на потребі доповнення нормативної бази міжвідомчими наказами і типовими положеннями щодо змішаних операцій, блокпостів, цифрових доказів, охорони критичної інфраструктури та взаємодії з ТрО/ДФТГ. Особливо підкреслюється, що впровадження такої моделі має супроводжуватися уніфікацією стандартів підготовки персоналу (ICS/C2, робота з цифровими доказами), регулярними спільними тренуваннями та обов'язковими after-action review для оновлення процедур на підставі досвіду реальних операцій.

Важливим елементом є перехід до показників ефективності, орієнтованих не на кількість проведених заходів, а на безпеку цивільного населення, швидкість і скоординованість реагування, допустимість доказів та рівень довіри громад. Запропонована архітектура покликана замінити ситуативну, персоніфіковану координацію на інституціоналізовану, багаторівневу систему спільних дій, що мінімізує правові ризики, підвищує якість доказування та зміцнює довіру суспільства до органів публічної безпеки.

Ключові слова: Національна поліція України, воєнний стан, взаємодія, міжвідомча взаємодія, сектор безпеки і оборони, Національна гвардія України, службово-бойова діяльність, стабілізаційні операції, деокуповані території, блокпости, пропускний режим, критична інфраструктура, публічний порядок, спеціальні поліцейські операції, ситуаційне управління (C2), стандартні операційні процедури (SOP), інтегрована ситуаційна платформа, територіальна оборона (ТрО), добровольчі формування територіальних громад (ДФТГ), права людини, правозахисні запобіжники, цифрові докази, процесуальна справедливість, підзвітність, національна безпека.

The article proposes a comprehensive model of interagency cooperation of the National Police of Ukraine (NPU) under martial law and in post-conflict (transitional) settings. It is argued that Russia's full-scale aggression has transformed the functional profile of the National Police: from predominantly preventive and protective activities it has shifted to the performance of service-combat and stabilization tasks within mixed police-military formations, in particular in de-occupied territories, frontline areas, during the protection of critical infrastructure and the documentation of war crimes. In this context, the author substantiates the need to unify mandates, standard operating procedures (SOPs) and command-and-control (C2) channels between the NPU, the National Guard of Ukraine, military command bodies, the Security Service of Ukraine, and military/civil administrations.

The problem is that the existing "peacetime" coordination mechanisms do not ensure proper delineation of powers, transparent accountability or procedural resilience of collected materials in combat and post-combat conditions. Therefore, a shift to a war-and-stabilization interaction model is proposed. This model comprises several interrelated components: a command-integration level (joint coordination headquarters with an integrated situational platform); a scenario-functional level (interagency SOP/SoS packages for special operations, checkpoints, protection of critical infrastructure, stabilization of de-occupied territories, mass evacuations); network interoperability (a single data integration gateway with role-based access, audit logs and backup); a human-rights-and-procedure component (procedural embedding of legality, necessity, proportionality and an unbroken chain of custody); community-oriented stabilization in liberated areas; and an accountability layer with results-oriented performance indicators.

The article emphasizes the need to supplement the regulatory framework with interagency orders and standard regulations governing joint operations, checkpoint activity, digital evidence, protection of critical infrastructure and cooperation with territorial defense units and volunteer formations. It is further stressed that the implementation of this model should be accompanied by the unification of personnel training standards (ICS/C2, handling of digital evidence), regular joint exercises, and mandatory after-action reviews to update procedures based on operational experience. An important element is the transition from activity-based metrics to outcome-based indicators focusing on civilian security, the speed and coherence of joint response, evidentiary admissibility, and public trust. The proposed architecture is intended to replace ad hoc, person-dependent coordination with an institutionalized, multi-level system of joint action that minimizes legal risks, improves the quality of evidence, and strengthens society's trust in public security agencies.

Key words: National Police of Ukraine, martial law, interaction, interagency cooperation, security and defense sector, National Guard of Ukraine, service-combat activities, stabilization operations, de-occupied territories, checkpoints, access control regime, critical infrastructure, public order, special police operations, command-and-control (C2), standard operating procedures (SOP), integrated situational platform, Territorial Defense (TDF), volunteer formations of territorial communities (VFTCs), human rights, human rights safeguards, digital evidence, procedural fairness, accountability, national security.

Повномасштабна збройна агресія проти України трансформувала функціональний профіль Національної поліції України (НПУ) – від класичних функцій охорони публічного порядку до виконання комплексу службово-бойових завдань у змішаних поліцейсько-військових операціях.

Поряд із основними завданнями з охорони публічного порядку, протидії правопорушенням та забезпечення дорожньої безпеки поліцейські виконують стабілізаційні й підтримувальні функції у прифронтових районах, залучаються до спеціальних операцій, забезпечують пропускний режим, охороняють критичну інфраструктуру, документують воєнні злочини тощо.

В умовах воєнного стану пріоритетом стає спільна взаємодія НПУ із силами безпеки та оборони: НГУ, СБУ, ВА/ТВА, ЗСУ, ДСНС на основі чіткого С2-управління, уніфікованих SOP/SoS і інтегрованих механізмах захисту прав людини. Без такої інтегрованих взаємодії неможливо гарантувати правопорядок, допустимість доказів і публічну підзвітність державної сили [1].

Існуючі «мирні» моделі координації не забезпечують належної єдності управління (С2), уніфікації процедур (SOP/SoS), виокремлення (чітке визначення) правового статусу учасників і закріплення дієвих гарантій захисту прав людини як у період ведення бойових дій, так і на етапі після їх завершення. Дефіцит стандартизованих алгоритмів та фрагментарність обміну даними породжують колізії компетенцій, дублювання функцій і процесуальні ризики (зокрема щодо допустимості доказів і пропорційності примусу). Отже, виникає потреба в воєнно-стабілізаційній моделі взаємодії, яка б поєднала нормативну визначеність, операційну керуваність і підзвітність правам людини.

Метою статті є обґрунтування нормативно-операційної моделі взаємодії НПУ з силами безпеки та оборони як ключовий механізм забезпечення правопорядку в умовах воєнного стану.

Проблематику міжвідомчої взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки та оборони розглядали в своїх роботах: В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, О.В. Джафарова, М.І. Додін, А.В. Долинний, А.В. Жбанчик, Ю.В. Ковбасюк, В.К. Колпаков, М.В. Косюта, Ю.М. Коломієць, М.Ф. Криштанович, А.В. Кубасенко, О.М. Литвинов, М.А. Микитюк, Г.В. Муляр, А.А. Нікітін, О.І. Остапенко, С.П. Пономарьов, В.Б. Пчелін, Є.В. Сергієнко, Г.П. Ситник, С.В. Сьомін, М.П. Ткач, Д.В. Швець, О.С. Юнін, О.Я. Ярошак та інші.

В своїх дослідженнях Коломієць Ю.М. і Трояновський В.С. окреслили постановку проблеми взаємодії НПУ з НГУ при виконанні службово-бойових завдань, а також конкретизували організаційно-правові аспекти цієї співпраці [2, с. 287]. Ярошак О.Я. акцентував увагу на формах взаємодії поліції з іншими правоохоронними органами у забезпеченні публічної безпеки та порядку [3, с. 242].

У більш широкому контексті функціонування поліції під час воєнного стану слід відзначити праці К. Л. Бугайчука [4], Г. В. Муляра [5], М. О. Семенишина і Д. В. Швеця [6]. Вагомими є також напрацювання щодо особливостей забезпечення охорони правопорядку правоохоронними органами на деокупованих територіях [7], а також дослідження нормативно-правових аспектів кооперації з громадськими об'єднаннями та підрозділами територіальної оборони [8; 9].

Взаємодія між Національною гвардією України та Національною поліцією України відіграє ключову роль у забезпеченні прав і свобод громадян, забезпеченні порядку та безпеки на території держави. Ці структури діють як взаємодоповнюючі компоненти системи правоохоронних органів, спільно здійснюючи заходи щодо забезпечення державної безпеки, боротьби зі злочинністю та захисту прав громадян. Національна гвардія України та Національна поліція України мають різні функції

та повноваження, але їхня співпраця базується на взаємодії, спрямованій на досягнення спільної мети – забезпечення безпеки та порядку в державі. Обидва органи мають свої завдання, визначені законодавством, і виконують їх узгоджено з іншими суб'єктами правоохоронної системи [10, с. 92].

Питання взаємодії НПУ з підрозділами територіальної оборони (ТрО) та добровольчими формуваннями територіальних громад (ДФТГ) у сфері публічної безпеки та порядку формують окремий аналітичний блок. Поряд із позитивними прикладами залучення добровольчих формувань до підтримки поліцейських завдань у відносно стабільних прифронтових громадах у літературі окреслено й ключову прогалину – відсутність уніфікованої, процедурно визначеної моделі взаємодії НПУ з ТрО.

Як слушно зауважує О. Чудновський, доцільним є ухвалення спеціального підзаконного акта, що визначить порядок оперативного підпорядкування добровольців поліцейському керівництву під час виконання завдань із підтримання публічного порядку, зокрема у формі «Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та добровольчих формувань територіальних громад під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку в мирний час і в умовах воєнного стану» [9, с. 44].

Фундаментальні напрацювання щодо поліцейської юрисдикції в умовах воєнного стану систематизують організаційно-тактичні засади (зокрема, служба на блокпостах, алгоритми дій), превентивну діяльність, питання застосування примусу та безпеки поліцейських, що прямо корелює з потребою єдиних SOP у спільних операціях [6, с. 61].

Незважаючи на помітні зрушення, досі бракує уніфікації щодо чіткого розподілу ролей і відповідальності учасників за операційними сценаріями; стандартів доказування для бойового та перехідного контекстів (ланцюг збереження, цифрові сліди); єдиної С2/ISP-архітектури з аудит-логами та рольовою моделлю доступу; а також результатноорієнтованих КРІ замість суто кількісних показників активності. Наведені положення дають підстави для юридично виваженого узагальнення та цілісного бачення взаємодії Національної поліції України зі складовими сектору безпеки й оборони у воєнних і перехідних умовах [11, с. 134].

Проблематика проявляється у трьох взаємопов'язаних площинах. По-перше, чинні «мирні» механізми координації НПУ з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та іншими правоохоронними органами є інституційно й процедурно недостатніми для умов збройного конфлікту та постконфліктного періоду. По-друге, відсутні типізовані процедури для ключових операційних сценаріїв (спеціальні поліцейські заходи, функціонування блокпостів, охорона критичної інфраструктури, стабілізація деокупованих територій, масові евакуації), що зумовлює підвищені процесуальні ризики – насамперед щодо допустимості доказів, пропорційності примусу та забезпечення процесуальної справедливості. По-третє, не сформовано єдиної воєнно-стабілізаційної матриці взаємодії поліції з компонентами сектору безпеки й оборони, заснованої на принципах єдиного командування (С2), підзвітності, прозорості та обов'язкового правозахисного аудиту.

Відповідно першочерговими завданнями державної політики мають бути:

- систематизація правового режиму воєнного стану в частині компетенцій і повноважень суб'єктів взаємодії;
- розроблення правозахисних запобіжників і уніфікованих стандартів доказування для бойового та перехідного контекстів (зокрема щодо ланцюга збереження доказів і цифрових слідів);
- інституціоналізація командно-контрольної моделі (С2) та затвердження мінімального, але повного пакета міжвідомчих SOP/SoS для типових сценаріїв;

– ухвалення «дорожньої карти» нормативних і організаційних змін, включно з вимогами до захисту критичної інфраструктури та єдиними стандартами підготовки персоналу.

Відповідно до законодавства у сфері національної безпеки й оборони, поліцейські підрозділи віднесено до складових сил національного спротиву, що об'єктивно порушує питання про оптимальні форми, межі та доцільність їх залучення до відсічі збройній агресії. Окремі критичні оцінки щодо «недостатньої участі» поліції в бойових діях не враховують ані її правової природи, ані фактичних спроможностей: поліція не призначена для ураження важкої бронетехніки й не забезпечується відповідними системами вогневого впливу, натомість її основна роль полягає у забезпеченні публічного порядку, стабілізаційних заходів, документуванні воєнних злочинів, охороні критичної інфраструктури та підтримці режимних обмежень у воєнний час [12, с. 422]. За таких надзвичайних умов НПУ продовжує виконувати визначені законом функції, розширюючи формати взаємодії з іншими суб'єктами сектору безпеки та оборони й поступово адаптуючи тактичні й організаційні рішення до вимог воєнного часу, що засвідчує зростання її значення в системі національної безпеки України [13].

З урахуванням цивільного статусу НПУ (забезпечення публічної безпеки і порядку, протидія правопорушенням, здійснення досудового розслідування у визначених категоріях, охорона об'єктів, безпека дорожнього руху, виконання окремих завдань у взаємодії з військовими структурами) доцільним є нормативне закріплення матриці компетенцій для змішаних операцій.

У цій матриці визначаються: лідер операції; співвиконавці; правова підстава; канал С2; розподіл відповідальності за збирання, збереження та процесуальну «чистоту» доказів; порядок зовнішніх комунікацій і звітності. Водночас роль Національної гвардії України як військового формування з правоохоронними функціями конкретизується щодо периметральної безпеки, підсилення блокпостів і протидії диверсійним загрозам; Служби безпеки України – щодо контрдиверсійної та контррозвідувальної складових; військових/цивільних адміністрацій – щодо режимних та ресурсних повноважень; підрозділів територіальної оборони – щодо виконання визначених завдань у межах чітко регламентованого підпорядкування і процедури взаємодії.

Принципи законності, необхідності та пропорційності мають бути не декларативними, а процедурно матеріалізованими в стандартизованих операційних процедурах: обов'язкова фіксація підстав втручання; пріоритет менш інвазивних заходів; мінімізація завданої шкоди; поетапне документування і забезпечення безперервності ланцюга збереження доказів (у т. ч. цифрових); доступні та ефективні механізми скарги і їх незалежного розгляду [14, с. 119]. Взаємодію слід будувати на засадах єдиного командування, визначеної підзвітності, постійного обміну інформацією та систематичного контролю за дотриманням прав людини.

Нормативну основу слід доповнити міжвідомчими наказами та протоколами, що деталізують: порядок залучення НПУ до спеціальних операцій (ролі, підпорядкування, канали зв'язку, пороги застосування примусу та медико-правовий супровід); типові положення про блокпости (ідентифікація, поверхнева перевірка, огляд, обшук, затримання, облік і зберігання вилученого, безперервна відеофіксація); порядок взаємодії щодо охорони критичної інфраструктури (зони відповідальності, реагування на інциденти, плани безперервності); алгоритми стабілізаційних заходів на деокупованих територіях (скринінг, документування правопорушень/воєнних злочинів, відновлення базових сервісів безпеки, облік зброї та вибухонебезпечних предметів).

Нарешті, подальша імплементація має спиратися на моделі взаємодії як на цілісну архітектуру публічної безпеки у війні: командно-інтеграційну (OCS + інтегрована ситуаційна платформа), сценарно-функціональну (пакети SOP/SoS на типові сценарії), мережевої інтероперабельності (єдиний шлюз даних з рольовим доступом і аудитами), правозахисно-процесуальну (вшиті гарантії прав людини й стандарти доказування), а також модель підзвітності з результатоморієнтованими KPI, що вимірюють не «вал заходів», а реальний ефект для безпеки громадян, якості доказів, стійкості критичної інфраструктури та суспільної довіри. Така стилістично й юридично узгоджена конструкція забезпечує перехід від ситуативної координації до інституціоналізованої системи воєнно-стабілізаційної взаємодії.

Базовою є *командно-інтеграційна модель взаємодії*, що передбачає розгортання на регіональному рівні Об'єднаного координаційного штабу як постійного центру ситуаційного управління. Такий штаб поєднує функції планування, координації та процесуального супроводу й оперує інтегрованою ситуаційною платформою з уніфікованим «контуром подій» – від оперативних повідомлень і фіксації застосування сили до підшивки цифрових доказів із забезпеченням безперервності ланцюга володіння. Усередині цієї моделі Національна поліція відповідає за блоки публічного порядку, первинне документування і процесуальну чистоту, Національна гвардія – за силову підтримку та периметральну безпеку, СБУ – за контрдиверсію і контррозвідку, військові/цивільні адміністрації – за режимні та ресурсні аспекти території, прокурор – за процесуальне керівництво і прискорені канали санкціонування. Відтак єдність управління досягається не лише «єдиначальністю» рішення, а через формалізовану матрицю ролей, в якій для кожного сценарію заздалегідь визначено лідера, співвиконавців, правові підстави, канали зв'язку, відповідальних за доказування і зовнішню комунікацію.

Другим рівнем виступає *сценарно-функціональна модель*, яка нормує спільні дії не за органами, а за типами операцій. У центрі – пакети міжвідомчих стандартних операційних процедур, що описують повний життєвий цикл дій: спецоперації високого ризику; блокпости та пропускний режим; охорона і стійкість критичної інфраструктури; стабілізація на деокупованих територіях; масові евакуації і підтримання порядку під час переміщення населення; реагування на масові порушення громадського порядку. Кожен пакет SOP містить мінімальні вимоги до планування (ризик-матриця, оцінка впливу на права людини, карта сил і засобів, юридичні підстави), виконання (розмежування поверхневої перевірки, огляду та обшуку; пороги ескалації й деескалації; алгоритми захисту вразливих груп), фіксації (безперервна відеореєстрація, хеш-фіксація цифрових матеріалів, протоколи роботи з БПЛА/тілокамерами), звітування (інцидент-репортинг, повідомлення прокурора, стандарти зовнішньої комунікації з громадськістю).

Третій рівень становить мережева модель інтероперабельності, яка переносить взаємодію з організаційного виміру у площину даних та технологічної сумісності. Її ядром постає єдиний інтеграційний шлюз, що поєднує інформаційні системи НПУ, НГУ, СБУ, ДСНС, органів прокуратури та військових/цивільних адміністрацій і забезпечує рольовий доступ, наскрізну ідентифікацію подій, ведення аудит-логів та резервування. Перехід від розрізненого «відомчого» зберігання інформації до транзакційного, взаємопов'язаного обміну дає змогу синхронізувати управлінські рішення безпосередньо «в полі» та підвищити процесуальну надійність зібраних доказів у суді. На такій технічній основі можна запроваджувати уніфіковані електронні форми (рапорт, протокол огляду, акт вилучення, карта інциденту), які автоматично запо-

внюють ключові метадані – час, місце, відповідальних осіб, посилення на відеофіксацію – що істотно зменшує вплив людського фактора на якість доказування.

Четверта – *правозахисно-процесуальна модель*, яка «вшиває» права людини і стандарти доказування у фізичні дії спільних груп. Законність, необхідність і пропорційність мають перевірятися процедурно в момент дії: жодна з них – зупинка, перевірка, огляд, обшук, затримання, застосування спецзасобів – не може відбутися без чітко позначених підстав, відеофіксації, повідомлення про права і, за потреби, медичного протоколу. Для цифрових доказів це означає стандартизовані носії, хеш-сумування, журнали доступу; для роботи зі свідками і потерпілими – віктимологічну чутливість, недопущення повторної травмизації, гарантований доступ до правової допомоги. Процесуальна справедливість стає інтегральною якістю операції, а не лише постфактумною судовою темою.

П'ятим елементом виступає громадино-орієнтована модель стабілізації, яка задає зміст і логіку взаємодії на деокупованих територіях та у прифронтових громадах. У такій моделі поліція зберігає роль цивільного лідера безпеки, тоді як сили оборони забезпечують охорону периметрів, критичних об'єктів і протидію зовнішнім загрозам. Водночас ключом до стійкого результату є не стільки силове підкріплення, скільки відновлення сервісів безпеки та довіри населення: поетапне розмінування, недопущення мародерства, реєстрація правопорушень і воєнних злочинів, адресна робота з ВПО, повернення майна й транспорту, запуск «гарячих ліній» та механізмів community policing. У цьому контексті можна виокремити типові форми взаємодії поліції в умовах правового режиму воєнного стану: оперативний обмін інформацією; участь у спільних оперативних нарадах керівного складу поліції, військових адміністрацій та інших правоохоронних органів з питань підготовки й виконання службових (бойових) завдань; проведення спільних заходів і операцій; спільні навчання, тренування та відпрацювання алгоритмів реагування; регулярний обмін і коригування розрахунків сил та засобів НПУ, що залучаються до спільних дій; забезпечення поліції необхідними розвідувальними й ситуаційними даними; спільне патрулювання населених пунктів і критичних маршрутів; організація комплексних заходів із забезпечення режиму воєнного стану в межах однієї чи кількох адміністративно-територіальних одиниць [15, с. 247].

Участь волонтерів, місцевих служб і операторів критичної інфраструктури відбувається за правилами захисту персональних даних, чітких мандатів і підзвітності; зворотний зв'язок громад стає регулярним індикатором корекції тактики.

Шоста – *модель гарантій критичної інфраструктури* як спеціалізований блок спільних дій, що поєднує фізичну, кібер- та операційну безпеку. Зонування об'єктів, багаторівневий доступ, спільні патрулі, «білі списки» персоналу і підрядників, інцидент-репортинг, плани безперервності та аварійного відновлення формують кістяк стійкості.

Поліція забезпечує публічний порядок навколо об'єктів і процесуальну частину інцидентів, Національна гвардія –

підсилення і стримування загроз, СБУ – контрдиверсію, оператори – технічну стійкість і кіберзахист. Важливо, що доказові потоки з камер, реєстраторів і БПЛА безпосередньо інтегруються у платформу подій, щоб кожне втручання мало процесуальну «доріжку».

Сьома – *модель підзвітності та якості*, яка переводить оцінювання взаємодії з обліку «кількості рейдів» до вимірювання ефекту. Ключові індикатори – частка доказів, визнаних судом допустимими; середній час між інцидентом і спільним реагуванням; інцидентність і травматизм серед цивільних; частка обґрунтованих скарг; індекси довіри громад; стійкість об'єктів критичної інфраструктури. Методологічно це закріплюється через обов'язкові післяопераційні розбори, зовнішній нагляд (у межах повноважень прокуратури та уповноважених інституцій), відкриті аналітичні панелі для громад із дотриманням вимог захисту даних.

Описані моделі не конкурують, а взаємодоповнюють одна на одну, утворюючи багатопланову систему: командно-інтеграційна рамка забезпечує єдність рішень; сценарно-функціональний пласт дає процедури «на місці»; мережева інтероперабельність зшиває дані та події; правозахисно-процесуальна логіка гарантує легітимність; громадино-орієнтована стабілізація закріплює результат; спеціалізований блок критичної інфраструктури забезпечує стійкість життєвих систем; модель підзвітності й KPI формують цикл безперервного вдосконалення. У сукупності це і є воєнно-стабілізаційна архітектура правопорядку.

Практичні наслідки для правотворчості та управління очевидні. Потрібні міжвідомчі акти, які формально закріплять структуру ролей у ключових сценаріях, типові положення про блокування для змішаних сил, інструкцію з цифрових доказів, оновлений порядок взаємодії поліції з Національною гвардією, територіальною обороною та операторами критичної інфраструктури. На рівні управління – впровадження інтегрованої ситуаційної платформи і єдиного шлюзу даних, стандарти інцидент-репортингу, сумісність польових пристроїв, спільні навчання та сертифікація за модулями командування інцидентами, прав людини в операціях і роботи з цифровими доказами. На рівні культури – інституціоналізація постійних післяопераційних розборів і публічної комунікації правил і результатів спільних дій.

Узагальнюючи вищезазначене, можна зробити висновок, що збройна агресія зумовила необхідність розглядати взаємодію НПУ як цілісну, інституціоналізовану систему, а не сукупність епізодичних домовленостей. Взаємодія поліції з силами безпеки та оборони у період воєнного стану постає як нова інфраструктура правопорядку, у якій кожна складова – від С2 та уніфікованих SOP до інтегрованих шлюзів даних, правозахисних контрольних точок і захисту критичної інфраструктури – підпорядкована спільній меті: перетворити застосування державної сили на керовану, правомірну й підзвітну публічну послугу безпеки. Запропонована модель зменшує правові ризики, підвищує якість доказування, гарантує повагу до прав людини й повертає довіру суспільства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>
2. Коломієць Ю.М., Трояновський В.С. Взаємодія національної поліції з національною гвардією України під час виконання службово-бойових завдань в умовах воєнного стану: постановка проблеми. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 3. С. 283-289.
3. Ярошак О.Я. Взаємодія Національної поліції з правоохоронними підрозділами у ході забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. Випуск 81. Частина 2. С. 240–243.
4. Buhaichuk K. L. Activities of the National Police of Ukraine During Martial Law as a Factor for Ensuring National Security and European Integration of the State. *Law and Safety*. 2025. No. 3 (98). Pp. 7–15.
5. Муляр Г.В. Діяльність органів Національної поліції України в умовах правового режиму воєнного стану. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2023 № 61. С. 130-133.

6. Поліцейська юрисдикція в умовах воєнного стану : *монографія* / за заг. ред. Д. В. Швеця, М. О. М. О. Семенишина. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 552 с.
7. Котелюх М. Особливості забезпечення охорони правопорядку на деокупованих територіях. *Науковий вісник ДДУВС*. 2024. № 1. С. 20-26.
8. Кейдалюк В.О. Деякі аспекти реалізації взаємодії національної поліції України з громадськими об'єднаннями правоохоронної спрямованості. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 3. С. 79–84.
9. Чудновський О. Взаємодія між Національною поліцією та територіальною обороною в питаннях забезпечення громадського порядку: нормативно-правовий аспект. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 2. С. 41-46.
10. Превентивна діяльність підрозділів Національної поліції України : навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістра у Національному університеті «Одеська юридична академія», галузь знань 26 «Цивільна безпека» спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність» /авт.-укл.: А. Кубаєнко, О. Ульянов, О. Крижановська ; Нац.ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Юридична література, 2024. 128 с.
11. Нікітін А. Деякі питання взаємодії національної поліції України під час захисту національних інтересів в умовах воєнного стану. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 1. С. 133–139.
12. Жбанчик А.В. Поліція та Збройні сили України в партнерстві для перемоги: проблемні питання сьогодення. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2023. С. 421-425.
13. Поліцейський офіцер громади. Національна поліція України: URL: <https://www.npu.gov.ua/diyalnist/reformapoliciyi/policejskij-officer-gromadi>
14. Беспалько І.Л. Реалізація пропорційності при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2020. № 2. С. 119-124.
15. Ковбаса В.М., Кусько Р.В., Дрозд Т.В. Діяльність Національної поліції в умовах воєнного стану: окремі проблемні питання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 245-248.